Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
GIOVANNIEGO PITRUZZELLI
przedstawiona w dniu 29 kwietnia 2021 r. [1]

**Sprawa C-783/19**

**Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne**
**przeciwko**
**GB**

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Audiencia Provincial de Barcelona (sąd okręgowy w Barcelonie, Hiszpania)]

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych – Usługi – Pojęcie przywołania – Porównywalność produktów – ChNP „Champagne” – Wykorzystywanie nazwy „Champanillo” w usługach gastronomicznych

1. Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym będący przedmiotem niniejszej opinii dotyczy wykładni art. 103 rozporządzenia nr 1308/2013 [2].

2. Rzeczony wniosek został złożony w ramach sporu pomiędzy Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (zwanym dalej: „CIVC”) a GB w przedmiocie wykorzystywania w handlu oznaczenia CHAMPANILLO do oznaczania lokali handlowych wykorzystywanych w działalności gastronomicznej.

## I. Ramy prawne

3. Artykuł 92 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1308/2013, umieszczony w sekcji 2 tego rozporządzenia, stanowi, co następuje:

„1. Przepisy dotyczące nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i określeń tradycyjnych zamieszczone w niniejszej sekcji mają zastosowanie do produktów, o których mowa w załączniku VII część II pkt 1, 3–6, 8, 9, 11, 15 i 16[ [3]].

[1] Język oryginału: włoski.

[2] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. 2013, L 347, s. 671; sprostowanie Dz.U. 2016, L 130, s. 20).

[3] Chodzi o produkty winiarskie. Część II pkt 5 załącznika VII do rozporządzenia nr 1308/2013 określa cechy „gatunkowego wina musującego”, do której to kategorii zalicza się szampan.

2. Podstawą przepisów, o których mowa w ust. 1, jest:

a) ochrona uzasadnionych interesów konsumentów i producentów;

b) zapewnienie sprawnego funkcjonowania wewnętrznego rynku odnośnych produktów; oraz

c) promocja produkcji produktów wysokiej jakości, o których mowa w niniejszej sekcji, przy zezwoleniu na stosowanie krajowych środków wspierających politykę jakości".

4. Zgodnie z art. 93 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia:

„1. Do celów [sekcji 2 rozporządzenia nr 1308/2013] stosuje się następujące definicje:

a) »nazwa pochodzenia« oznacza nazwę regionu, określonego miejsca lub, w szczególnych i należycie uzasadnionych przypadkach, państwa, która to nazwa służy do opisu produktu, o którym mowa w art. 92 ust. 1, spełniającego następujące wymogi:

   (i) jakość i właściwości produktu są zasadniczo lub wyłącznie związane ze szczególnym środowiskiem geograficznym z właściwymi dla niego czynnikami przyrodniczymi oraz ludzkimi;

   (ii) winogrona, z których produkt jest produkowany, pochodzą wyłącznie z tego obszaru geograficznego;

   (iii) jego produkcja odbywa się na tym obszarze geograficznym; oraz

   (iv) produkt otrzymywany jest z odmian winorośli należących do Vitis vinifera […]".

5. Artykuł 103 ust. 2 tego rozporządzenia, zatytułowany „Ochrona", przewiduje:

„Chroniona nazwa pochodzenia [(ChNP)] i chronione oznaczenie geograficzne [(ChOG)] oraz wino, w odniesieniu do którego chronione oznaczenie jest stosowane zgodnie ze specyfikacją produktu, są chronione przed:

a) wszelkim bezpośrednim lub niebezpośrednim wykorzystaniem tej chronionej nazwy w celach handlowych:

   (i) w odniesieniu do porównywalnych produktów niezgodnych ze specyfikacją produktu objętego chronioną nazwą; lub

   (ii) w zakresie, w jakim takie zastosowanie wykorzystuje reputację nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego;

b) wszelkim niewłaściwym stosowaniem [bezprawnym używaniem], naśladowaniem [imitacją] lub przywołaniem, nawet jeśli podano prawdziwe pochodzenie produktu lub usługi lub jeżeli podano chronioną nazwę w tłumaczeniu, w formie transkrybowanej lub transliterowanej, w tym z towarzyszącym jej określeniem takim jak: »w stylu«, »typu«, »zgodnie z metodą«, »jak produkowane w«, »imitacja«, »o smaku«, »podobne do« lub podobne;

[…]".

6. Zgodnie z art. 104 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 1308/2013 „Komisja sporządza i prowadzi publicznie dostępny elektroniczny rejestr chronionych nazw pochodzenia [ChNP] i [ChOG] dla win".

7. Na mocy art. 107 ust. 1 rozporządzenia nr 1308/2013 niektóre ChNP win istniejące przed wejściem w życie tego rozporządzenia są automatycznie chronione na jego podstawie oraz odnotowane w rejestrze, o którym mowa w art. 104 rzeczonego rozporządzenia. Nazwa „Champagne" stanowi ChNP w rozumieniu art. 93 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1308/2013, zarejestrowaną na szczeblu Unii[4] i chronioną na podstawie art. 107 ust. 1 tego rozporządzenia jako istniejąca przed jego wejściem w życie. Nazwa ta jest zarezerwowana dla gatunkowych win musujących (białych lub różowych) określonych w załączniku VII część II pkt 5 rozporządzenia nr 1308/2013, wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami określonymi w odpowiedniej specyfikacji, w niektórych obszarach lub wioskach francuskich departamentów Marny i Aube, a także w regionie Grand Est.

## II. Postępowanie główne, pytania prejudycjalne i postępowanie przed Trybunałem

8. CIVC, strona wnosząca apelację w postępowaniu głównym, jest uznanym przez prawo francuskie podmiotem o charakterze na poły publicznym, posiadającym osobowość prawną, którego zadaniem jest ochrona interesów producentów szampana. CIVC wniósł do Juzgado mercantil de Barcelona (sądu gospodarczego w Barcelonie, Hiszpania) pozew o nakazanie GB, stronie przeciwnej w postępowaniu głównym, zaprzestania używania, w tym w sieciach społecznościowych (Instagram i Facebook) oznaczenia CHAMPANILLO, wycofania z rynku i z portali internetowych wszelkich znaków oraz dokumentów reklamowych lub handlowych, na których widnieje rzeczone oznaczenie, a także usunięcia nazwy domeny „champanillo.es". GB wdał się w spór i wskazał, że oznaczenie CHAMPANILLO używane jest jako nazwa handlowa lokali wykorzystywanych w działalności gastronomicznej („tapas bar", czyli barów przekąskowych, znajdujących się we wspólnocie autonomicznej Katalonii), bez żadnego ryzyka pomylenia z towarami objętymi nazwą „Champagne" i bez żadnego pasożytniczego zamiaru w odniesieniu do reputacji takiej nazwy.

9. Juzgado mercantil de Barcelona (sąd gospodarczy w Barcelonie) oddalił wszystkie żądania CIVC. Uznał on, że wykorzystywanie oznaczenia CHAMPANILLO nie stanowiło przywołania naruszającego ChNP „Champagne", gdyż miało na celu oznaczenie nie napoju alkoholowego, ale lokali gastronomicznych – w których nie wprowadza się do obrotu szampana – a zatem produktów odmiennych od tych chronionych przez ChNP, skierowanych do innej grupy odbiorców. W uzasadnieniu tego wyroku Juzgado mercantil de Barcelona (sąd gospodarczy w Barcelonie) odniósł się do kierunku wskazanego przez Tribunal Supremo (sąd najwyższy, Hiszpania) w wyroku z 2016 r., w którym wykluczono, aby wykorzystywanie określenia CHAMPÌN przy sprzedaży gazowanego napoju bezalkoholowego na bazie owoców przeznaczonego do spożycia na przyjęciach dla dzieci naruszało ChNP „Champagne", a to ze względu na różnicę pomiędzy danymi produktami oraz odbiorców, do których są one skierowane, pomimo podobieństwa fonetycznego tych dwóch oznaczeń[5].

10. CIVC zaskarżył wyrok Juzgado mercantil de Barcelona (sądu gospodarczego w Barcelonie) do Audiencia provincial de Barcelona (sądu okręgowego w Barcelonie, Hiszpania). Ten ostatni wskazał: i) że GB dwukrotnie podjął próbę zarejestrowania oznaczenia CHAMPANILLO jako

[4] Numer ref. PDO-FR-A1359.

[5] Wyrok z dnia 1 marca 2016 r. (ECLI:ES:TS:2016:771).

znaku towarowego w hiszpańskim urzędzie patentów i że wnioski te, w drodze decyzji z dnia 8 lutego 2011 r. i z dnia 14 kwietnia 2015 r., zostały oddalone na skutek sprzeciwu CIVC; ii) że GB wykorzystuje jako wsparcie graficzne dla reklamowania swoich lokali zdjęcie dwóch kieliszków z napojem musującym; iii) że CIVC przedstawił dokumenty, z których wynika, że do 2015 r. GB wprowadzał do obrotu w swoich lokalach wino [6] musujące pod nazwą „Champanillo" oraz że sprzedaży zaprzestano jedynie na skutek interwencji CIVC.

11. Sąd odsyłający zauważa, że zarówno art. 13 rozporządzenia nr 510/2006 [7], jak i art. 103 rozporządzenia nr 1308/2013 chronią ChNP w stosunku do produktów, z jedynym wyjątkiem art. 103 ust. 2 lit. b), w którym wspomniano również o usługach. Potwierdza on swoje wątpliwości co do zakresu i prawidłowej wykładni przepisów prawa Unii w kwestii ochrony ChNP, w sytuacji gdy oznaczenie kolidujące z taką nazwą jest używane w handlu do oznaczania nie produktów, ale usług.

12. W związku z powyższym Audiencia Provincial de Barcelona (sąd okręgowy w Barcelonie) zawiesił postępowanie i przedstawił Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy zakres ochrony nazwy pochodzenia pozwala na jej ochronę nie tylko wobec towarów podobnych, ale również usług, które mogą być związane z bezpośrednią lub pośrednią dystrybucją tych produktów?

2) Czy ryzyko naruszenia przez przywołanie, o którym mowa w odnośnych artykułach rozporządzeń wspólnotowych, wymaga przeprowadzenia analizy nominalnej w celu określenia wpływu na przeciętnego konsumenta lub czy […] do celów przeprowadzenia analizy ryzyka naruszenia przez przywołanie należy uprzednio ustalić, że dane produkty są tymi samymi produktami, produktami podobnymi lub produktami złożonymi, które wśród części składowych zawierają produkt chroniony nazwą pochodzenia?

3) Czy ryzyko naruszenia przez przywołanie winno być określone w oparciu o obiektywne parametry, gdy w nazwach występuje całkowita lub bardzo duża zbieżność, czy też winno być stopniowane względem przywołujących i przywołanych towarów i usług celem stwierdzenia, że ryzyko przywołania jest niewielkie lub nieistotne?

4) Czy ochrona zapewniana przez odnośne przepisy w przypadkach ryzyka przywołania lub wykorzystania stanowi szczególną ochronę, charakterystyczną dla specyfiki rzeczonych produktów, czy też ochrona ta musi być koniecznie powiązana z przepisami w zakresie nieuczciwej konkurencji?".

13. Na mocy art. 23 statutu Trybunału CIVC, rządy francuski i włoski oraz Komisja przedstawiły uwagi. W ramach środków organizacji postępowania na podstawie art. 61 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem ten ostatni wezwał strony postępowania głównego i podmioty zainteresowane w rozumieniu art. 23 statutu do udzielenia odpowiedzi na piśmie na określone pytania. CIVC, GB, rządy francuski i włoski oraz Komisja zastosowali się do tego środka.

[6] W postanowieniu odsyłającym mowa jest w niektórych miejscach o „napoju", a w innych o „winie".

[7] Rozporządzenie Rady (WE) z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. 2006, L 93, s. 12).

## III. Analiza

### *A. Uwagi wstępne*

14. Przed przystąpieniem do badania pytań prejudycjalnych należy dokonać pewnych wyjaśnień co do ram regulacyjnych przedstawionych we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

15. Po pierwsze, z rzeczonego postanowienia wynika, że Audiencia provincial de Barcelona (sąd okręgowy w Barcelonie) uważa, że zastosowanie do sporu głównego mają zarówno dwustronna umowa pomiędzy Republiką Francuską a państwem hiszpańskim z dnia 27 czerwca 1973 r. w sprawie ochrony nazw pochodzenia, oznaczeń pochodzenia i nazw niektórych produktów [8], jak i – na mocy tej umowy – dekret nr 2010-1441 z dnia 22 listopada 2010 r. w sprawie kontrolowanych nazw pochodzenia „Champagne” [9] i art. L 643-1 francuskiego kodeksu rolnego [10]. Zdaniem sądu odsyłającego rzeczone przepisy prawa francuskiego „uwzględniają” mające zastosowanie przepisy prawa Unii.

16. Tymczasem, jak słusznie wskazała Komisja w swoich uwagach na piśmie, Trybunał miał już możliwość wyjaśnienia poprzez odniesienie się do rozporządzenia nr 1234/2007 [11] (uchylonego i zastąpionego począwszy od dnia 20 grudnia 2013 r. rozporządzeniem nr 1308/2013), że system ochrony nazw pochodzenia ustanowiony w prawodawstwie Unii jest „jednolity i wyłączny” oraz stoi na przeszkodzie zarówno stosowaniu krajowego systemu ochrony oznaczeń geograficznych chronionych na podstawie tego rozporządzenia [12], jak i stosowaniu systemu ochrony ustanowionego na mocy umów międzynarodowych łączących dwa państwa członkowskie [13].

17. Po drugie, chociaż przy formułowaniu pytań prejudycjalnych Audencia provincial de Barcelona (sąd okręgowy w Barcelonie) nie odnosi się wyraźnie do żadnego szczególnego przepisu rozporządzeń unijnych dotyczących ochrony ChNP, to w uzasadnieniu postanowienia odsyłającego sąd ten, jak widać, przywołuje także, oprócz art. 103 rozporządzenia nr 1308/2013, art. 13 rozporządzenia nr 510/2006 [14]. Jednakże art. 1 ust. 1 akapit drugi tego rozporządzenia [15] wyraźnie wyłącza ze swojego zakresu stosowania produkty z sektora wina. W związku z tym ani rozporządzenie nr 510/2006, ani rozporządzenie nr 1151/2012, które je zastąpiło, nie mają zastosowania do sporu głównego.

8 JORF z dnia 18 kwietnia 1975 r., s. 4011.

9 JORF nr 0273 z dnia 25 listopada 2010 r., tekst nr 8.

10 Wyjaśniam, że sąd odsyłający przyjął jako własne odniesienia normatywne, na których opierał się pozew CIVC w pierwszej instancji.

11 Rozporządzenie Rady (WE) z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) (Dz.U. 2007, L 299, s. 1).

12 Zobacz wyrok z dnia 14 września 2017 r., EUIPO/Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693, pkt 96, 101, 103).

13 Zobacz podobnie wyrok z dnia 14 września 2017 r., EUIPO/Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693, pkt 99–102). W wyroku tym Trybunał odsyła do wyroku z dnia 8 września 2009 r., Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521, pkt 107 i nast.), w którym Trybunał miał rozstrzygnąć sprawę stosowania umowy międzynarodowej zawartej między dwoma państwami członkowskimi, na podstawie której oznaczenie geograficzne zarejestrowane w jednym z nich, ale nie na szczeblu europejskim, było w każdym razie uznane i chronione w drugim. W wyroku z dnia 14 września 2017 r., EUIPO/Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693, pkt 99–102) Trybunał zastosował to samo rozumowanie w kontekście, w którym nazwa pochodzenia była zarejestrowana na szczeblu Unii.

14 Następnie art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych. Rozporządzenie to uchyliło i zastąpiło od dnia 3 stycznia 2013 r. rozporządzenie nr 510/2006.

15 Następnie art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1151/2012.

18. Niemniej jednak ponieważ przepisy dotyczące ochrony oznaczeń geograficznych zawarte w różnych rozporządzeniach sektorowych są zredagowane w sposób w dużej mierze zbieżny, Trybunał w utrwalonym orzecznictwie uznaje zasady wypracowane w ramach wykładni poszczególnych systemów ochrony za mające zastosowanie horyzontalne [16].

19. Wreszcie, jeżeli chodzi o zastosowanie ratione temporis przepisów Unii, mimo że w postanowieniu odsyłającym nie ma wyraźnego wskazania na ten temat, wydaje się oczywiste, że zachowania, do których odnosi się pozew CIVC, miały miejsce, przynajmniej częściowo, po wejściu w życie rozporządzenia nr 1308/2013. Wynika z tego, że pytania prejudycjalne należy rozumieć jako mające na celu uzyskanie wykładni art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013. Ponadto, chociaż ten element nie wynika wyraźnie z postanowienia odsyłającego, możliwe jest, że niektóre niezgodne z prawem działania naruszających ChNP „Champagne", jakich miał dopuścić się GB, zostały rozpoczęte w okresie obowiązywania rozporządzenia nr 1234/2007. Wobec tego nawet jeżeli przy badaniu pytań prejudycjalnych odniosę się jedynie do art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013, odpowiedzi, których udzielenie na rzeczone pytania zaproponuję, znajdą również zastosowanie dla celów wykładni art. 118m rozporządzenia nr 1234/2007, zmienionego rozporządzeniem nr 491/2009 [17], którego brzmienie jest zasadniczo identyczne.

### *B. W przedmiocie pierwszego pytania prejudycjalnego*

20. W swoim pierwszym pytaniu prejudycjalnym sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy ChNP są chronione jedynie przed praktykami odnoszącymi się do produktów identycznych lub porównywalnych z tymi oznaczonymi daną nazwą, czy też również przed praktykami dotyczącymi usług związanych z bezpośrednią lub pośrednią dystrybucją takich produktów.

21. Pytanie to jest sformułowane w sposób szeroki, mogący obejmować wszelkie zachowania zakazane na podstawie art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013.

22. Jednakże zarówno z akt postępowania głównego [18], jak i z brzmienia drugiego i trzeciego pytania prejudycjalnego oraz z uzasadnienia postanowienia odsyłającego wynika, że wątpliwości Audiencia provincial de Barcelona (sądu okręgowego w Barcelonie) oraz spór, który sąd ten ma rozstrzygnąć, dotyczą w szczególności ochrony przed przywołaniem przewidzianej w ust. 2 lit. b) tego artykułu.

23. Niemniej jednak w swoich uwagach na piśmie zarówno CIVC, jak i Komisja wyraźnie odniosły się do lit. a) tego ustępu, podczas gdy rząd francuski przeanalizował pierwsze pytanie prejudycjalne w odniesieniu do wszystkich zachowań zakazanych na podstawie art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, w tym praktyk, o których mowa w lit. c) i d) tego przepisu [19].

[16] Zobacz w sprawie konieczności wykładni przepisów prawa Unii dotyczących ochrony zarejestrowanych nazw i oznaczeń geograficznych, które wpisują się w politykę horyzontalną Unii, w celu umożliwienia spójnego ich stosowania, wyrok z dnia 20 grudnia 2017 r., Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (C-393/16, EU:C:2017:991, pkt 32, zwany dalej „wyrokiem CIVC").

[17] Rozporządzenie Rady (WE) z dnia 25 maja 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1234/2007 ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (Dz.U. 2009, L 154, s. 1).

[18] Z uwag na piśmie złożonych przez CIVC wynika, że w pozwie wniesionym przeciwko GB zarzucono temu ostatniemu domniemane bezprawne przywoływanie ChNP Champagne.

[19] Pragnę jednak zauważyć, że CIVC, rządy francuski i włoski, a także Komisja formułują swoje odpowiedzi na pierwsze pytanie prejudycjalne poprzez ogólne odniesienie do ochrony ChNP lub art. 103 rozporządzenia nr 1308/2013.

24. W ramach środków organizacji postępowania Trybunał wezwał strony i podmioty zainteresowane w rozumieniu art. 23 statutu do wypowiedzenia się w przedmiocie możliwości zastosowania w sporze głównym art. 103 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 1308/2013, stanowiącego przepis zakazujący bezpośredniego lub niebezpośredniego wykorzystania w celach handlowych chronionej nazwy, które to zastosowanie wykorzystuje reputację tej ostatniej. Pytanie zadane przez Trybunał wyraźnie odnosiło się do pkt 31 wyroku z dnia 7 czerwca 2018 r., Scotch Whisky Association [20] (zwanego dalej: „wyrokiem Scotch Whisky Association"), w którym wypowiadając się w kwestii wykładni art. 16 lit. a) rozporządzenia nr 110/2008 [21], Trybunał wyjaśnił, że „sytuacje, które mogą być objęte [tym przepisem], muszą spełniać wymóg użycia w spornym oznaczeniu zarejestrowanego oznaczenia geograficznego w sposób identyczny lub przynajmniej w wysokim stopniu podobny pod względem fonetycznym lub wizualnym".

25. Nie ma wątpliwości, że ChNP „Champagne" i sporne oznaczenie CHAMPANILLO przedstawiają pewien stopień podobieństwa pod względem fonetycznym i wizualnym, w szczególności jeśli porównanie jest dokonywane z uwzględnieniem tłumaczenia na język hiszpański tego pierwszego ChNP, „Champán" [22]. Z wyjątkiem akcentu, to ostatnie ChNP jest bowiem w spornej nazwie w całości odtworzone i natychmiast zauważalne, zarówno wizualnie, jak i fonetycznie. W związku z tym, również w celu określenia zakresu pierwszego pytania prejudycjalnego, uzasadnione jest pytanie, czy art. 103 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 1308/2013 ma w każdym wypadku zastosowanie do sytuacji takiej jak ta mająca miejsce w sporze głównym, to znaczy czy używanie zakwestionowanego oznaczenia może stanowić „wykorzystanie" ChNP „Champagne" w rozumieniu tego przepisu [23].

26. Jednakże, podobnie jak Komisja, jestem skłonny odpowiedzieć na to pytanie przecząco i uważać, że zachowania zakwestionowane przez CIVC powinny zostać zbadane wyłącznie w świetle art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013.

27. Jeżeli bowiem prawdą jest, że pojęcie „wykorzystania" chronionego oznaczenia geograficznego na mocy art. 103 ust. 2 lit. a) tego rozporządzenia może również obejmować użycie takiego oznaczenia w spornym znaku „w sposób […] w wysokim stopniu podobny pod względem fonetycznym lub wizualnym" [24], wyjaśnienia poczynione przez Trybunał w wyroku

[20] C-44/17, EU:C:2018:415.

[21] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89 (Dz.U. 2008, L 39, s. 16). Artykuł 16 lit. a) rozporządzenia nr 110/2008 ma treść podobną do treści art. 103 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1308/2013, od którego różni się jednak tym, że odnosi się do bezpośredniego lub niebezpośredniego wykorzystania w celach handlowych „w odniesieniu do wyrobów nieobjętych rejestracją", które to wyjaśnienie nie jest natomiast zawarte w pierwszym przepisie. Niezależnie od tej różnicy interpretacja pojęcia „wykorzystania" przedstawiona przez Trybunał w pkt 29–31 wyroku Scotch Whisky Association jest możliwa do przeniesienia na pojęcie „wykorzystania" użyte w art. 103 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1308/2013.

[22] W związku z tym przypominam, że w wyroku CIVC, pkt 34, 35, Trybunał uznał art. 118m ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 1234/2007 i art. 103 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 1308/2013 za mające zastosowanie do sytuacji, w której sporna nazwa zawierała nie ChNP jako taką (w tym przypadku ChNP „Champagne"), ale jej tłumaczenie na język niemiecki („Champagner").

[23] Jeżeli art. 103 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 1308/2013 miałby zostać uznany za mający zastosowanie do okoliczności faktycznych sporu głównego, zachowania GB należałoby prawdopodobnie zakwalifikować w części jako „bezpośrednie wykorzystanie w celach handlowych" w rozumieniu tego przepisu (na przykład użycie oznaczenia „Champanillo" celem określenia napoju czy też wina musującego w jej lokalach lub jako znak rozpoznawczy świadczonych przez nią usług gastronomicznych) oraz, częściowo, jako „niebezpośrednie wykorzystanie w celach handlowych" (na przykład użycie tego znaku jako wsparcia reklamowego i w mediach społecznościowych). W tym względzie przypominam, że w pkt 32 wyroku Scotch Whisky Association Trybunał określił, w odniesieniu do art. 16 lit. a) rozporządzenia nr 110/2008, że „bezpośrednie" wykorzystanie zakłada, iż chronione oznaczenie geograficzne będzie umieszczone bezpośrednio na danym produkcie lub jego własnym opakowaniu (lub, jeżeli dopuszcza się wykorzystanie w przypadku usług, że oznaczenie to jest używane do ich rozróżnienia), podczas gdy wykorzystanie „pośrednie" wymaga, by to oznaczenie znajdowało się w uzupełniających materiałach w uzupełniających materiałach marketingowych lub informacyjnych, takich jak reklama tego wyrobu lub dokumenty odnoszące się do niego dokumenty. Wykładnię tę można zastosować względem pojęć „bezpośredniego wykorzystania" i „niebezpośredniego wykorzystania" zgodnie z art. 103 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 1308/2013.

[24] Zobacz analogicznie wyrok Scotch Whisky Association, pkt 31.

Scotch Whisky Association prowadzą do wniosku, że aby można było stwierdzić takie używanie, poziom podobieństwa wymagany między kolidującymi ze sobą oznaczeniami jest szczególnie wysoki i bliski identyczności. W pkt 29 tego wyroku Trybunał faktycznie wyjaśnił, że używanie wspomnianego chronionego oznaczenia geograficznego „w formie tak bliskiej temu oznaczeniu pod względem fonetycznym lub wizualnym, że sporny znak jest z nim w sposób oczywisty nierozerwalnie związany" wchodzi w zakres stosowania tego przepisu.

28. Tymczasem moim zdaniem porównanie kolidujących ze sobą w postępowaniu głównym oznaczeń nie czyni zadość takiej próbie. W szczególności sytuacja, o której mowa w postępowaniu głównym, różni się od tej będącej przedmiotem sprawy, w ramach której wydano wyrok CIVC, a w której również chodziło o odtworzenie, jako części nazwy produktu, tłumaczenia ChNP „Champagne". W takim przypadku oznaczenie „Champagner" (tłumaczenie na język niemiecki nazwy „Champagne") zostało bowiem użyte w spornej nazwie samodzielnie, jakkolwiek występuje po nim określenie „Sorbet". Natomiast oznaczenie będące przedmiotem sporu w postępowaniu głównym odbiega znacznie, zarówno wizualnie, jak i fonetycznie, od hiszpańskiej nazwy „Champàn" ze względu na dodanie do niej przyrostka „illo".

29. Zwracam jednak uwagę, że taki dodatek wydaje się raczej umożliwiać ustalenie silnego podobieństwa koncepcyjnego, jeśli nie rzeczywistej identyczności, pomiędzy nazwą „Champagne" a spornym oznaczeniem, jeżeli, jak wydaje się wynikać z akt sprawy, to ostatnie dosłownie oznacza „mały szampan" i z grubsza odpowiada slangowemu określeniu „champagnino" w języku włoskim (w języku francuskim „petit champagne"). Moim zdaniem czynnik ten tym bardziej przemawia za ponownym włączeniem kwestionowanych praktyk do zakresu stosowania art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013, który, jak będzie można lepiej zobaczyć poniżej, obejmuje sytuacje, w których w świadomości danego konsumenta pojawia się skojarzenie między spornym oznaczeniem a produktem posiadającym ChNP [25].

30. Zauważyć należy wreszcie, że orzekając w przedmiocie wykładni art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1151/2012, którego treść jest w dużej mierze zbieżna z treścią art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, Trybunał uznał, że przepis ten zawiera stopniowane wyliczenie zakazanych zachowań i że zakres stosowania art. 13 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1151/2012 musi się koniecznie różnić od zakresu stosowania innych przepisów dotyczących ochrony zarejestrowanych nazw, a w szczególności zakresu stosowania art. 13 ust. 1 lit. b) [26]. Tymczasem zbyt szeroka interpretacja pojęcia „wykorzystania" w rozumieniu art. 103 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia nr 1308/2013, włączając w to sytuacje, w których bezprawna, jak się zarzuca, praktyka polega na używaniu chronionej nazwy w formie, która co do istoty nie odpowiada nazwie zarejestrowanej, grozi nadmiernym zawężeniem linii podziału pomiędzy sprawami regulowanymi w tym postanowieniu a przypadkami objętymi zakresem stosowania art. 103 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia, utrudniając utrzymanie skutecznej niezależności między nimi.

31. Po powyższym wyjaśnieniu odpowiedź na pierwsze pytanie prejudycjalne, tak jak je dookreślono powyżej, nie nastręcza moim zdaniem szczególnych trudności.

32. Brzmienie art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013 faktycznie wyraźnie wskazuje, że ChNP są chronione przed wszelkim „niewłaściwym stosowaniem [bezprawnym używaniem], naśladowaniem [imitacją] lub przywołaniem, nawet jeśli podano prawdziwe pochodzenie

[25] Zobacz analogicznie wyrok Scotch Whisky Association, pkt 33.

[26] Zobacz wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r., Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, pkt 24, 25).

produktu lub *usługi*”[27]. Nie ma wątpliwości, zarówno pod względem składni, jak i wewnętrznej spójności logicznej wskazanego przepisu, że przepis ten odnosi się do pochodzenia produktu lub usługi oznaczonych spornym znakiem. I nie mogłoby być inaczej, jak słusznie zauważył rząd włoski, skoro zgodnie z definicją zawartą w art. 93 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1308/2013 ChNP oznaczają produkt zgodnie z art. 92 ust. 1 tego rozporządzenia i dlatego nie mogą być rejestrowane dla usług.

33. Wykładnia literalna art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013 przemawia zatem za ochroną ChNP przed praktykami, które mieszczą się w zakresie jego stosowania, nawet jeśli praktyki te dotyczą usług.

34. Również celowościowa wykładnia tego przepisu przemawia w ten sposób.

35. Trybunał uznał, że rozporządzenie nr 1308/2013 stanowi instrument wspólnej polityki rolnej, którego celem jest, między innymi, zapobieganie temu, by osoby trzecie czerpały nienależną korzyść z reputacji wynikającej z jakości produktów opatrzonych oznaczeniami geograficznymi zarejestrowanymi na podstawie jego postanowień[28].

36. Artykuł 103 ust. 2 tego rozporządzenia zapewnia zatem szeroki zasięg ochrony, która, zgodnie z tym, co wskazano pierwszym zdaniu motywu 97 tego rozporządzenia, ma na celu objęcie każdego „wykorzystania prowadzącego do nieuczciwego czerpania korzyści z reputacji produktów” objętych jednym z tych oznaczeń.

37. Dokładniej, art. 103 ust. 2 lit. b) zakazuje wszelkich praktyk mających na celu nieuczciwe czerpanie korzyści z reputacji ChNP (lub ChOG) poprzez skojarzenie z tą nazwą.

38. W takim kontekście wykładnia art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013, która nie pozwalałaby na ochronę ChNP, w przypadku gdy sporne oznaczenie oznacza usługę, a nie produkt, nie tylko nie byłaby zgodna z szerokim zakresem ochrony zarejestrowanych oznaczeń geograficznych uznanym przez Trybunał, ale, jak słusznie zauważył rząd włoski, nie pozwoliłaby na pełne osiągnięcie celu ochrony wskazanego w pierwszym zdaniu motywu 97 tego rozporządzenia. Nieuczciwe czerpanie korzyści z reputacji produktu objętego ChNP może w rzeczywistości mieć miejsce nie tylko w przypadku, gdy praktyka zakazana przez art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013 odnosi się do produktu, ale także gdy dotyczy usługi.

39. Celem osiągnięcia celów określonych w rozporządzeniu nr 1308/2013 przepis ten musi zatem znaleźć zastosowanie również w przypadkach, w których ChNP jest przywołana w kontekście wprowadzania usługi do obrotu. Wniosek ten jasno wynika ponadto z drugiego zdania motywu 97 tego rozporządzenia, do którego odsyłają zarówno CIVC, jak i rządy francuski i włoski oraz Komisja, a które stanowi, że „[a]by wspierać uczciwą konkurencję […] ochrona [ChNP i ChOG] powinna również dotyczyć produktów i usług nieobjętych [rzeczonym] rozporządzeniem, w tym również tych, które nie zostały wymienione w załączniku I do traktatów”[29]. Należy również zauważyć, że, ze szczególnym odniesieniem do nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych win, motyw 92 tego rozporządzenia zachęca do dostosowania do rozporządzenia nr 1151/2012 w sprawie unijnej horyzontalnej polityki jakości. Z kolei motyw 32 tego właśnie rozporządzenia, poprzez wskazanie, że „[n]ależy rozszerzyć

[27] Podkreślenie moje.

[28] Zobacz, jeżeli chodzi o rozporządzenie nr 1234/2007, wyrok z dnia 14 września 2017 r., EUIPO/Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693, pkt 82), a także wyrok CIVC, pkt 38.

[29] Chodzi o produkty, do których znajdują zastosowanie art. 39–44 TFUE w sprawie wspólnej polityki rolnej.

ochronę nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych, tak aby uwzględnić przypadki niewłaściwego stosowania [bezprawnego używania], imitowania [imitacji] i przywoływania zarejestrowanych nazw w przypadku towarów oraz usług", wyraźnie odnosi się do konieczności zagwarantowania poziomu ochrony „[równego] z poziomem obowiązującym w sektorze wina".

40. W oparciu o wszystkie powyższe rozważania proponuję zatem Trybunałowi, aby odpowiedział na pierwsze pytanie prejudycjalne, że art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013 należy interpretować w ten sposób, iż mogą wchodzić w zakres stosowania tego przepisu również czynności polegające na bezprawnym używaniu, imitacji lub przywołaniu ChNP odnoszące się do usług.

41. Zanim przejdę do dalszej części mojej analizy, chciałbym wyjaśnić, na wypadek gdyby Trybunał postanowił nie ograniczać odpowiedzi na pierwsze pytanie prejudycjalne wyłącznie do wykładni art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia 1308/2013, że ten sam zakres, którego przypisanie temu przepisowi proponuję Trybunał, powinien moim zdaniem zostać również uwzględniony w odniesieniu do art. 103 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) tego rozporządzenia.

42. Z jednej strony brzmienie tego przepisu, poprzez odniesienie do „*wszelkich* bezpośredniego lub niebezpośrednich *wykorzystań* w celach handlowych"[30], nie pozwala bowiem na ograniczenie jego zakresu stosowania do sposobów wykorzystania, które odnoszą się jedynie do produktów, z wyłączeniem wykorzystań dotyczących usług. Ponadto, poprzez sprecyzowanie, że zakaz ma zastosowanie „w zakresie, w jakim takie zastosowanie wykorzystuje reputację nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego", wspomniany przepis wyraźnie kładzie nacisk na skutki wykorzystania, a nie na jego szczególny rodzaj. Z drugiej strony takie same rozważania dotyczące celów rozporządzenia nr 1308/2013 oraz zakresu ochrony udzielonej w tym rozporządzeniu oznaczeniom geograficznym zarejestrowanym na podstawie jego przepisów, wskazane w pkt 35 i 36 niniejszej opinii, mają również zastosowanie dla celów wykładni celowościowej art. 103 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rzeczonego rozporządzenia[31].

### *C. W przedmiocie drugiego i trzeciego pytania prejudycjalnego*

43. W drugim i trzecim pytaniu prejudycjalnym, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający zasadniczo pyta, jakie kryteria należy zastosować przy ocenie istnienia przywołania na podstawie art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013. W szczególności Audiencia provincial de Barcelona (sąd okręgowy w Barcelonie) zastanawia się, jaką rolę w tej ocenie należy przypisać porównaniu między produktem objętym ChNP a produktem (lub usługą), w odniesieniu do którego jest używane sporne oznaczenie, oraz nad koniecznością uprzedniego ustalenia identyczności lub podobieństwa tych produktów lub istnienia między nimi innego rodzaju związku (lub między produktem objętym ChNP a daną usługą).

44. W tym zakresie należy przede wszystkim zauważyć, że o ile w art. 103 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1308/2013 określono, że bezpośrednie lub niebezpośrednie wykorzystanie ChNP jest zakazane, zarówno jeśli dotyczy „produktów porównywalnych" niezgodnych ze specyfikacją tego ChNP [lit. a) ppkt (i)], jak i w zakresie, w jakim takie zastosowanie wykorzystuje reputację ChNP [lit. a) ppkt (ii)], ust. 2 lit. b) tego artykułu nie zawiera żadnych wskazówek ani

[30] Podkreślenie moje.

[31] Zobacz wyrok CIVC, pkt 31. Podobnie ochrona ta rozciąga się również na produkty niepodobne, zob. analogicznie wyrok z dnia 12 czerwca 2007 r., Budějovický Budvar/UAMI – Anheuser-Busch (BUDWEISER) (od T-53/04 do T-56/04, T-58/04 i T-59/04, niepublikowany, EU:T:2007:167, pkt 175).

w sensie ograniczenia ochrony przed przywołaniem jedynie do przypadków, w których produkty oznaczone ChNP i produkty lub usługi, co do których używane jest sporne oznaczenie, są „porównywalne" lub „podobne", ani w sensie rozszerzenia tej ochrony na przypadki, w których oznaczenie to odnosi się do produktów lub usług odmiennych od tych posiadających ChNP [32]. Z drugiej strony pojęcie „podobieństwa między produktami" stosowane w prawie znaków towarowych [33], do którego daje się odnosić sąd odsyłający, okazuje się niezwiązane z ochroną oznaczeń geograficznych, w przypadku której, jak było widać, podkreśla się natomiast pojęcie „porównywalności produktów" [34], które to pojęcie wydaje się ponadto być interpretowane w bardziej restrykcyjny sposób [35].

45. W tym kontekście, wbrew temu, co zdają się twierdzić CIVC i rząd francuski, nie uważam, aby wyjaśnienie dokonane przez Trybunał, zgodnie z którym ochrona zarejestrowanych nazw przed przywołaniem nie zależy od stwierdzenia istnienia prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd [36], miało decydujące znaczenie przy ustalaniu, czy zakres stosowania takiej ochrony powinno uznać się za ograniczony jedynie do produktów lub usług porównywalnych z produktem posiadającym ChNP. Ryzyko wprowadzenia w błąd można bowiem wykluczyć – na przykład w przypadkach wyraźnie przewidzianych w art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013, w których wskazano pochodzenie produktu lub usługi lub w których zastosowano określenia takie jak „metoda" lub „imitacja" – nawet jeśli produkty objęte ChNP oraz produkty lub usługi, do których odnosi się sporne oznaczenie, są identyczne lub porównywalne.

46. Przy tym o ile nie ma wątpliwości, że „naturalny", by tak rzec, zakres stosowania ochrony ChNP poprzez przywołanie obejmuje sytuacje, w których ze względu na identyczność lub porównywalność produktów posiadających chronioną nazwę oraz produktów lub usług oznaczonych spornym oznaczeniem wykorzystanie tego ostatniego pozwala jego właścicielowi na przywłaszczenie sobie typowych cech uznanych względem tych pierwszych produktów i usług, o tyle jak można było dostrzec [37], z samej preambuły rozporządzenia nr 1308/2013 wynika oraz zostało jasno potwierdzone w orzecznictwie Trybunału, że ChNP są, bardziej ogólnie, chronione przed wszelkim nieuczciwym czerpaniem korzyści z reputacji związanej z posiadającymi ją produktami.

47. Jak już miałem okazję zauważyć w mojej opinii w sprawie Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:11, pkt 17), ochrona przed przywołaniem stanowi formę ochrony sui generis, która nie jest związana z kryterium wprowadzenia w błąd – które zakłada, że oznaczenie pozostające w konflikcie z zarejestrowaną

[32] Zobacz jednak przeciwnie wyrok z dnia 12 czerwca 2007 r., Budějovický Budvar/UAMI – Anheuser-Busch (BUD) (od T-60/04 do T-64/04, niepublikowany, EU:T:2007:169, pkt 164–169, w szczególności pkt 166).

[33] Zobacz wyrok z dnia 29 września 1998 r., Canon (C-39/97, EU:C:1998:442, pkt 23).

[34] Artykuł 103 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia nr 1308/2013. Na marginesie zwracam uwagę, że pojęcia podobne, np. „[produkt] tego samego rodzaju", pojawiają się także w przepisach unijnych rozporządzeń w przedmiocie oznaczeń geograficznych dotyczących bezwzględnych podstaw odmowy rejestracji znaków towarowych w przypadku konfliktu z ChNP lub ChOG (zob. tytułem przykładu art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 1151/2012). Pojęcia te są jednolicie interpretowane przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO); zob. wytyczne dotyczące rozpatrywania spraw związanych z unijnymi znakami towarowymi, część B, Rozpatrywanie zgłoszeń, sekcja 4, Bezwzględne podstawy odmowy rejestracji, rozdział 10, Znaki towarowe kolidujące z oznaczeniami geograficznymi, s. 618.

[35] Zobacz wyrok z dnia 14 lipca 2011 r., Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 i C-27/10, EU:C:2011:484, pkt 55). Dla szerszej wykładni, poprzez odwołanie się do pojęcia „produktu tego samego rodzaju", o którym mowa w art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 2081/92, wyrok z dnia 2 lutego 2017 r., Mengozzi/EUIPO – Consorzio per la tutela dell'olio extravergine di oliva toscano (TOSCORO) (T-510/15, EU:T:2017:54, pkt 44), zgodnie z którym wystarczające jest, aby omawiany produkt wykazywał pewne cechy wspólne z produktem będącym przedmiotem oznaczenia geograficznego.

[36] Zobacz analogicznie wyroki: z dnia 4 marca 1999 r., Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, pkt 26); z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 45).

[37] Zobacz pkt 35–37 niniejszej opinii.

nazwą może wprowadzać odbiorców w błąd co do pochodzenia geograficznego lub jakości produktu – i której nie można sprowadzić do ochrony o wyłącznie mylącym charakterze. Jej głównego celu należy raczej poszukiwać w ochronie dziedzictwa jakościowego towarów i reputacji zarejestrowanych nazw przed aktami pasożytnictwa.

48. Istnienie przywołania należy zatem ocenić na podstawie szczególnych kryteriów ochrony przyznanej ChNP, służących realizacji celów przepisów Unii dotyczących jakości.

49. Trybunał stopniowo wyjaśniał kryteria rządzące taką oceną. W związku z tym orzekł on, że pojęcie „przywołania" obejmuje przede wszystkim sytuację, w której termin używany do określenia produktu zawiera część zarejestrowanej nazwy, tak iż gdy konsument „zetknie się z nazwą tego produktu, w jego umyśle powstanie wyobrażenie towaru, którego nazwa podlega ochronie"[38].

50. W wyroku Scotch Whisky Association z odniesieniem do art. 16 lit. b) rozporządzenia nr 110/2008 Trybunał wyjaśnił jednak, że ani zawarcie części zarejestrowanej nazwy w nazwie spornej, ani podobieństwo fonetyczne i wizualne spornej nazwy z zarejestrowaną nazwą nie stanowią koniecznego warunku dla stwierdzenia istnienia przywołania[39]. To ostatnie może bowiem także wynikać z samej „bliskości konceptualnej" między zarejestrowaną nazwą a spornym znakiem[40]. W tym celu nie wystarczy, że sporny element danego znaku budzi w świadomości docelowego kręgu odbiorców jakiekolwiek skojarzenie z zarejestrowaną nazwą lub związanym z nim obszarem geograficznym. Konieczne jest natomiast istnienie „wystarczająco bezpośredniego i jednoznacznego związku" między tym elementem a zarejestrowaną nazwą[41].

51. Zdaniem Trybunału rozstrzygającym kryterium dla ustalenia, czy mamy do czynienia z „przywołaniem" ChNP w rozumieniu art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, a także odpowiednich przepisów rozporządzeń regulujących różne systemy jakości w Unii, jest zatem to, „czy, gdy konsument zetknie się ze sporną nazwą, w jego umyśle powstanie bezpośrednio wyobrażenie towaru posiadającego [ChNP]"[42]. Trybunał ponadto wyjaśnił, że nie można wykluczyć przywołania także w sytuacji, kiedy sporny element nie stanowi nazwy, ale oznaczenie graficzne, które, ze względu na swą bliskość konceptualną z zarejestrowaną nazwą, może bezpośrednio i jednoznacznie przywołać na myśl konsumenta produkty objęte taką nazwą[43].

52. Z pewnością prawdą jest, że wskazane powyżej zasady zostały wypracowane przez Trybunał w odniesieniu do sytuacji, w których produkty objęte zarejestrowaną nazwą i produkty oznaczone spornym oznaczeniem były w dużej mierze porównywalne.

38 Zobacz analogicznie wyroki: z dnia 4 marca 1999 r., Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, pkt 25); z dnia 26 lutego 2008 r., Komisja/Niemcy (C-132/05, EU:C:2008:117, pkt 44); z dnia 21 stycznia 2016 r., r. Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 21).

39 Zobacz wyrok Scotch Whisky Association, pkt 46, 49.

40 Zobacz wyrok Scotch Whisky Association, pkt 50.

41 Zobacz wyrok Scotch Whisky Association, pkt 53.

42 Zobacz analogicznie wyrok Scotch Whisky Association, pkt 51; a także wyroki: z dnia 2 maja 2019 r., Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, pkt 20); z dnia 17 grudnia 2020 r., Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, pkt 26).

43 Zobacz wyrok z dnia 2 maja 2019 r., Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, pkt 21). Zobacz ponadto wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r. Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, pkt 27).

53. Jednakże, przy stopniowym określaniu kryteriów oceny istnienia przywołania, Trybunał w coraz bardziej oczywisty sposób kładł nacisk na proces umysłowego skojarzenia między spornym oznaczeniem a produktem posiadającym ChNP lub ChOG. W takim kontekście podobieństwo między danymi produktami, zarówno z punktu widzenia produktu, jak i ich konkretnego wyglądu, uznano za element oceny tego, czy charakter pokrewieństwa fonetycznego, wizualnego i konceptualnego stwierdzonego pomiędzy kolidującymi oznaczeniami jest odpowiedni do wywołania nieuniknionego skojarzenia w umyśle, a nie jako warunek wstępny w celu ustalenia istnienia przywołania [44].

54. Ogólniej, jak już zauważyłem w mojej opinii w sprawie Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego [45], z orzecznictwa Trybunału wynika [46], że analiza istnienia przywołania musi uwzględniać wszelkie dorozumiane lub wyraźne odniesienie do zarejestrowanej nazwy, niezależnie od tego, czy chodzi o elementy słowne czy graficzne zawarte na etykiecie produktu tradycyjnego [47] lub pojawiające się na jego opakowaniu lub o elementy odnoszące się do kształtu lub prezentacji takiego produktu odbiorcom [48]. Analiza ta powinna również uwzględniać identyczność lub stopień podobieństwa danych produktów i metodom ich sprzedaży, także w odniesieniu do poszczególnych kanałów sprzedaży, jak również elementów, które pozwalają na ustalenie celowości odwołania się do produktu objętego chronioną nazwą lub, wręcz przeciwnie, jego przypadkowość. Ustalenie istnienia przywołania rozpoczyna się zatem od oceny ogółu wskaźników, przy czym występowanie lub brak jednego z takich wskaźników nie powinny same w sobie prowadzić do stwierdzenia lub wykluczenia istnienia takiego przywołania.

55. Na podstawie powyższego uważam, że identyczność lub porównywalność produktu posiadającego ChNP lub ChOG z produktem (lub usługą) oznaczonym spornym oznaczeniem lub też tego pierwszego z charakterystycznym składnikiem tego drugiego [49] nie stanowi elementu podlegającego uprzedniej ocenie w celu ewentualnego wykluczenia a priori przywołania na podstawie art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013.

56. Niemniej jednak taka identyczność lub porównywalność lub jej brak stanowi element, który, w ramach badania wszystkich istotnych okoliczności, należy wziąć pod uwagę celem dokonania oceny, czy elementy takiego przywołania rzeczywiście występują. Okoliczność, że produkty wykazują wspólne cechy obiektywne i że są spożywane przy zbliżonych okazjach lub że odznaczają się analogicznym wyglądem, ale też że konkurują ze sobą lub uzupełniają się [50], stanowi zatem istotny element oceny, tak jak w przypadku gdy sporne oznaczenie odnosi się do usługi, fakt, że ta ostatnia jest związana z dystrybucją produktu objętego zarejestrowaną nazwą lub produktu identycznego lub porównywalnego.

44 Zobacz na przykład wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 33, 35).

45 C-614/17, EU:C:2019:11, pkt 29.

46 Zobacz w szczególności wyroki: z dnia 4 marca 1999 r., Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, pkt 27, 28); z dnia 26 lutego 2008 r., Komisja/Niemcy (C-132/05, EU:C:2008:117, pkt 46, 47); z dnia 14 lipca 2011 r., Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 i C-27/10, EU:C:2011:484, pkt 57); z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 33, 35, 37).

47 Chodzi o produkty nieobjęte chronioną nazwą lub oznaczeniem geograficznym.

48 W tym zakresie przypominam, że w wyroku z dnia 2 maja 2019 r., Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, pkt 27) Trybunał wyjaśnił, z odniesieniem do art. 13 ust. 1 lit. a)–d) rozporządzenia nr 510/2006, że stopniowane wyliczenie zakazanych zachowań zawarte w tym przepisie dotyczy charakteru zabronionych działań, a nie elementów, które należy wziąć pod uwagę w celu ustalenia, czy występuje taki, czy inny przypadek.

49 Chodzi o stan faktyczny poddany badaniu przez Trybunał w sprawie, w której wydany został wyrok CIVC, do którego w sposób dorozumiany odwołuje się sąd odsyłający w sformułowaniu drugiego pytania prejudycjalnego.

50 Podobnie zob. wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 37).

57. W świetle pytań zadanych przez sąd odsyłający wciąż istnieje potrzeba dokonania pewnych wyjaśnień dotyczących pojęcia właściwego konsumenta w orzeczeniach dotyczących przywołania oraz „stopniowalności" przywołania. Poniżej zostaną przedstawione wskazówki dotyczące zastosowania w sporze głównym wyżej przedstawionych zasad.

### *1. Co do właściwego kręgu odbiorców*

58. Ponieważ, jak widzieliśmy, stwierdzenie przywołania zakazanego w art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 nie wymaga dowodu na istnienie ryzyka wprowadzenia w błąd, właściwy krąg odbiorców, którego postrzeganie nabiera znaczenia dla oceny, czy sporne oznaczenie jest w stanie wywołać niezgodne z prawem skojarzenie z zarejestrowaną nazwą, nie oznacza, wbrew temu co zdawał się stwierdzić Juzgado mercantil de Barcelona (sąd gospodarczy w Barcelonie) w wyroku zaskarżonym apelacją do sądu odsyłającego, jedynie kręgu podmiotów, dla których przeznaczone są produkty posiadające to oznaczenie.

59. W świetle, w szczególności, celów ochrony uczciwej konkurencji i ochrony konsumentów, do których dążą mechanizmy ochrony ChNP i ChOG, Trybunał sprecyzował, że w wyrokach dotyczących istnienia przywołania takich nazw sąd krajowy powinien odnieść się do postrzegania przez „przeciętnego, właściwie poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i rozsądnego konsumenta"[51] i że zważywszy na konieczność zapewnienia skutecznej i jednolitej ochrony wspomnianych nazw na całym terytorium Unii, pojęcie to odnosi się do konsumenta europejskiego[52], a nie jedynie, jak wydaje się błędnie sądzić GB, konsumenta państwa członkowskiego, w którym wytwarzany jest wyrób (lub świadczy się usługę) dający sposobność do przywołania zarejestrowanej nazwy[53].

### *2. Co do „stopniowalności" przywołania*

60. W trzecim pytaniu prejudycjalnym sąd odsyłający odnosi się do możliwości stopniowania „ryzyka przywołania", w szczególności w świetle porównania między produktami przywołanymi a produktami i usługami przywołującymi oraz wyłączenia z zakresu stosowania art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013 przypadków, w których ryzyko to jest niewielkie lub nieistotne.

61. W tym względzie wyjaśniłem już powyżej, że ocena, jaką należy przeprowadzić w ramach stosowania tego przepisu, musi zostać dokonana w świetle ogółu istotnych czynników, co obejmuje również porównywalność danych produktów (lub produktów posiadających zarejestrowaną nazwę z usługą oznaczoną spornym oznaczeniem), przy czym jednak brak lub mniejszy stopień takiej porównywalności nie pozwala na automatyczne wykluczenie istnienia przywołania.

[51] Zobacz analogicznie wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 22–26).

[52] Zobacz wyroki: z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 27); z dnia 2 maja 2019 r., Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, pkt 47–50); zob. ponadto wyrok Scotch Whisky Association, pkt 59.

[53] Zobacz wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 27).

62. W tej sytuacji jeżeli sąd odwoławczy, który ma dokonać takiej oceny [54], opierając się na przypuszczalnej reakcji konsumenta [55], dochodzi do wniosku, że gdy ten ostatni zetknie się ze spornym oznaczeniem, „bezpośrednio w jego umyśle powstanie wyobrażenie" towaru chronionego zarejestrowaną nazwą, wykorzystanie takiego oznaczenia wchodzi w zakres zakazu, o którym mowa w art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013. Jeżeli natomiast w ocenie tego sądu takie skojarzenie idei nie może mieć miejsca, przywołanie w rozumieniu tego przepisu należy uznać za wykluczone.

63. Pojęcie „przywołania" nie może zatem podlegać stopniowaniu. Kontury tego pojęcia zostały już określone przez Trybunał w wyroku Scotch Whisky, w którym, jak już przypomniałem w pkt 50 niniejszej opinii, Trybunał wskazał, że jedynie przy istnieniu „wystarczająco bezpośredniego i jednoznacznego związku" [56] pomiędzy spornym oznaczeniem a zarejestrowaną nazwą elementy takiego pojęcia można uznać za uwzględnione [57]. W przypadku braku takiego „kwalifikowanego" związku, nawet jeśli istnieje odniesienie do zarejestrowanej nazwy, a dane produkty są porównywalne, przywołanie musi zostać wykluczone.

### *3. Zastosowanie w okolicznościach postępowania głównego*

64. Chociaż, jak już wskazano, to do sądu odsyłającego należy wydanie orzeczenia, w świetle wszystkich wskazanych powyżej okoliczności, w przedstawionej mu sprawie, to Trybunał, orzekając w przedmiocie odesłania prejudycjalnego, może jednak w razie potrzeby udzielić temu sądowi wyjaśnień mających pomóc mu przy wydaniu rozstrzygnięcia [58].

65. W przypadku gdyby, tak jak w sporze głównym, chodziło o ustalenie istnienia przywołania w odniesieniu do używania nazwy, sąd krajowy, na podstawie przytoczonego wyżej orzecznictwa, będzie musiał wziąć pod uwagę ewentualne częściowe zawarcie zarejestrowanej nazwy w nazwie spornej, podobieństwo fonetyczne lub wizualne tej ostatniej z zarejestrowaną nazwą [59], a także podobieństwo konceptualne pomiędzy kolidującymi określeniami, nawet jeśli występują w różnych językach [60].

66. W okolicznościach postępowania głównego ChNP „Champagne" w postaci, w jakiej została zarejestrowana, została częściowo zawarta w spornej nazwie. Hiszpańskie tłumaczenie tej ChNP („Champàn") było natomiast przedmiotem całkowitego zawarcia (z wyjątkiem akcentu). Rezultatem tego jest znaczne podobieństwo, tak wizualne, jak i fonetyczne, tych dwóch nazw, zarówno pod względem formy, w jakiej zarejestrowano ChNP „Champagne", jak i przy rozważaniu hiszpańskiego tłumaczenia tej nazwy. Jak już wskazano, pod względem

54 Zobacz analogicznie wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 31).

55 Zobacz analogicznie wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 22).

56 Jak stwierdziłem w mojej opinii w sprawie Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:11, pkt 19), moim zdaniem takie uściślenie należy rozumieć zarówno w aspekcie bezpośredniości (skojarzeniowy proces poznawczy nie powinien wymagać ponownego kompleksowego przetworzenia informacji), jak i w aspekcie intensywności (skojarzenie z obrazem produktu objętego zarejestrowaną nazwą musi narzucać się z wystarczającą mocą) reakcji konsumenta na dany bodziec.

57 Zobacz wyrok Scotch Whisky Association, pkt 53.

58 Zobacz analogicznie wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

59 Zobacz analogicznie wyroki: z dnia 4 marca 1999 r., Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, pkt 25, 27); z dnia 26 lutego 2008 r., Komisja/Niemcy (C-132/05, EU:C:2008:117, pkt 46–48); z dnia 17 grudnia 2020 r., Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, pkt 26).

60 Zobacz analogicznie wyroki: z dnia 26 lutego 2008 r., Komisja/Niemcy (C-132/05, EU:C:2008:117, pkt 47); z dnia 17 grudnia 2020 r., Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, pkt 26); zob. ponadto wyrok Scotch Whisky Association, pkt 50.

konceptualnym wydaje się, że istnieje bezpośredni związek z produktem objętym ChNP „Champagne", jeżeli – jak się wydaje, ale co powinien potwierdzić sąd odsyłający – w języku hiszpańskim termin „Champanillo" dosłownie oznacza „mały szampan".

67. Jeśli chodzi o elementy, które w czasie porównania sprzecznych nazw okazują się nie być zgodne, sąd odsyłający będzie musiał przede wszystkim wziąć pod uwagę związek pomiędzy produktem objętym ChNP Champagne a usługą oznaczoną spornym oznaczeniem, związek, który wydaje się trudny do zakwestionowania w przypadku usług gastronomicznych, to znaczy usług, które można bezpośrednio powiązać ze sprzedażą szampana lub „porównywalnych" produktów. Intensywność tego związku będzie musiała zostać oceniona poprzez ustalenie, czy, jak się wydaje, sprzedaż szampana lub napojów tego samego rodzaju nie jest nietypowa nawet w sektorze gastronomicznym, w którym działa GB [61].

68. Kolejnym elementem, który sąd odsyłający będzie musiał wziąć pod uwagę w swojej ocenie, jest okoliczność, że spornej nazwie towarzyszy, w oznaczeniach i przekazach reklamowych używanych przez GB, zdjęcie przedstawiające dwa kieliszki (zwykle używane do spożywania szampana) zawierające napój musujący, które przecinają się, przedstawiając akt wznoszenia toastu. Pomimo że napój ma czerwony kolor, takie przedstawienie ma niewątpliwy potencjalny przywoławczy jednocześnie z produktem objętym ChNP „Champagne" i okazjami typowo związanymi z jego konsumpcją.

69. Wreszcie chociaż umyślność zachowania nie jest wymagana w celu ustalenia istnienia przywołania na podstawie art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 [62], stanowi ona element, który należy wziąć pod uwagę w kontekście tej oceny [63]. Tymczasem wszystkie wymienione powyżej czynniki – w tym, w przeszłości, sprzedaż w lokalach oznaczonych spornym znakiem wina musującego o tej samej nazwie CHAMPANILLO – w ujęciu globalnym wydają się raczej opowiadać za nieprzypadkowym charakterem odniesienia do ChNP „Champagne".

70. Konkludując – z zastrzeżeniem ustaleń, których powinien dokonać sąd odsyłający – w świetle okoliczności wynikających z akt jestem skłonny uznać, że przy wystąpieniu oznaczenia „Champanillo", wykorzystanego przez GB do rozróżnienia i reklamowania swoich usług gastronomicznych, bezpośrednio w umyśle przeciętnego, europejskiego, właściwie poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i rozsądnego konsumenta powstanie wyobrażenie produktu chronionego ChNP „Champagne" i że dochodzi do realizacji przywołania zakazanego na mocy art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013.

### *4. Wniosek dotyczący drugiego i trzeciego pytania prejudycjalnego*

71. W oparciu o wszystkie powyższe rozważania proponuję, aby na drugie i trzecie pytanie prejudycjalne Trybunał udzielił odpowiedzi, że dla celu ustalenia, czy ma miejsce przywołanie ChNP w rozumieniu art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, nie jest konieczne uprzednie ustalenie, że produkt objęty ChNP i produkt lub usługa oznaczone spornym oznaczeniem są

[61] Pragnę zauważyć, że w odpowiedziach na pytania zadane przez Trybunał GB opisuje swoją działalność gastronomiczną jako skoncentrowaną na daniach nadających się do szybkiej konsumpcji i daleką od „aury luksusu i prestiżu", którą CIVC łączy z bronionym przez siebie ChNP.

[62] Podobnie zob. opinia rzecznika generalnego F. Jacobsa w sprawie Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1998:614, pkt 33).

[63] Zobacz opinia rzecznika generalnego F. Jacobsa w sprawie Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1998:614, pkt 35), a także moja opinia w sprawie Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:11, pkt 29) i w sprawie Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:730, pkt 45).

identyczne lub porównywalne lub też że ten ostatni produkt zawiera wśród swoich składników produkt objęty ChNP. Taka identyczność lub porównywalność lub też jej brak stanowi jednak element, który sąd krajowy musi uwzględnić, wraz z każdym innym istotnym elementem, do celów dokonania oceny istnienia przywołania w rozumieniu wyżej wymienionego przepisu.

### *D. W przedmiocie czwartego pytania prejudycjalnego*

72. W czwartym pytaniu prejudycjalnym Audiencia provincial de Barcelona (sąd okręgowy w Barcelonie) zwraca się zasadniczo do Trybunału z pytaniem, czy ochrona przed przywołaniem przewidziana w art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 wymaga zweryfikowania istnienia nieuczciwej konkurencji.

73. Jak wskazano, wdrożona przez prawodawstwo Unii dotyczące jakości ochrona zarejestrowanych nazw spełnia własne kryteria służące osiągnięciu celów wyznaczonych w tym prawodawstwie [64]. Kryteria te są wyczerpująco wskazane w przepisach regulujących różne przypadki naruszenia zarejestrowanych nazw, zawartych w uregulowaniach sektorowych i międzysektorowych, które są objęte tym ustawodawstwem [65]. Postanowienia te muszą być również jednolicie stosowane na całym terytorium Unii.

74. Ponieważ chodzi w szczególności o ochronę zarejestrowanych nazw przed przywołaniem, z odpowiedzi udzielonych na trzy pierwsze pytania prejudycjalne wynika, że taka ochrona nie zakłada stwierdzenia ani istnienia stosunku konkurencyjności między produktami objętymi zarejestrowaną nazwą a produktami lub usługami, w odniesieniu do których używane jest sporne oznaczenie, lub ryzykiem wprowadzenia konsumenta w błąd w odniesieniu do takich produktów lub usług ani też umyślności zachowań mogących prowadzić do przywołania.

75. W związku z tym jeśli, jak zauważyła Komisja, nie jest wykluczone, że to samo zachowanie może jednocześnie powodować realizację praktyki zakazanej na mocy art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013 oraz czynu nieuczciwej konkurencji na podstawie obowiązującego prawa krajowego, zakres stosowania tego przepisu jest szerszy i nie ogranicza się do przypadków, w których takie zachowanie zostało podjęte przez konkurenta.

76. Proponuję zatem, aby na czwarte pytanie prejudycjalne Trybunał odpowiedział, że ochrona przed przywołaniem przewidziana w art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013 nie ogranicza się tylko do przypadków, w których praktyka prowadząca do przywołania zawiera w sobie elementy czynu nieuczciwej konkurencji zgodnie z odpowiednimi przepisami mającego zastosowanie prawa krajowego.

[64] Zobacz w szczególności w odniesieniu do autonomii uregulowania nazw geograficznych względem uregulowania dotyczącego znaków towarowych moja opinia w sprawie Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:730, pkt 29).

[65] Zobacz podobnie pkt 16 niniejszej opinii i przytoczone tam orzecznictwo.

## IV. Wnioski

77. Na podstawie wszystkich powyższych rozważań proponuję Trybunałowi, aby na pytania prejudycjalne przedstawione przez Audiencia provincial de Barcelona (sąd okręgowy w Barcelonie, Hiszpania) odpowiedział następująco:

Artykuł 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych należy interpretować w ten sposób, że również czyny polegające na bezprawnym używaniu, imitacji lub przywołaniu ChNP odnoszące się do usług mogą wchodzić w zakres stosowania tego przepisu.

Dla ustalenia, czy ma miejsce przywołanie chronionej nazwy pochodzenia w rozumieniu art. 103 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, nie jest konieczne uprzednie ustalenie, że produkt posiadający taką nazwę oraz produkt lub usługa oznaczone spornym oznaczeniem są identyczne lub porównywalne lub też że ten ostatni produkt zawiera wśród swoich składników produkt posiadający chronioną nazwę pochodzenia. Taka identyczność lub porównywalność lub też jej brak stanowi jednak element, który sąd krajowy musi uwzględnić, wraz z każdym innym istotnym elementem, do celów dokonania oceny istnienia przywołania w rozumieniu wyżej wymienionego przepisu.

Ochrona przed przywołaniem przewidziana w art. 103 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1308/2013 nie ogranicza się tylko do przypadków, w których praktyka prowadząca do przywołania zawiera w sobie elementy czynu nieuczciwej konkurencji zgodnie z odpowiednimi przepisami mającego zastosowanie prawa krajowego.